

MINTIS

IRO perims Unrros darba

Naujorkas (Dena). Islandijos delegacijos prie Jungtinių Tautų pirmininkas T. Thors gegužės 12 d. pasirašė Tarptautinės Pabėgėlių organizacijos (IRO) statutą. Tuo pačiu Islandija yra iš eilės penkioliktasis narys šios organizacijos. Toks skaičius signatarinių valstybių buvo reikalingas, kad IRO galėtų pradėti darbą. IRO paruošiamoji komisija gegužės 13 d. nutarė nuo liepos 1 d., kai birželio 30 d. Unrra savo veiklą sustabdys, perimti Unrros funkcijas. Komisijos nariai yra paraginti nuo liepos pirmos dienos finansuoti IRO veikimą iki to momento, kada IRO formaliai įsteisės. Dabar įmokėtieji avansai, vėliau bus atskaityti iš įnašų.

Kaip AP praneša, pasaulinis žydų kongresas ir „Jewish Agency“ reikalauja žydams įsteigti ypatingą skyrių IRO organizacijoje.

BBC paskelbė, kad britų okupacinės įstaugos Vokietijoje iš Italijos 12.000 išvietintų jugoslavų perkėlė į Vokietiją. Tas perkėlimas atpalaidavo italų vyriausybę nuo atsakomybės už tuos žmones. Karo nusikaltėlių sekimas išvietintųjų tarpe, kuris buvo pradėtas Italijoje, bus tęsiamas ir Vokietijoje. Tie, kurie bus rasti bendradarbiais su vokiečiais, bus išduoti jugoslavijos vyriausybei. Visiems kitiems bus leista laisvai grįžti į Jugoslaviją. Tie, kurie į tėvynę grįžti nenorės, bus įtraukti į darbus Vokietijoje.

Lozana. (UP) Gegužės 8 d. Tarptautinė Pabėgėlių Organizacija (IRO) priėmė biudžetą sumoje 137.000 dolerių sumoje. Komisijos pirmininkas Herbertas Emerson'as padarė pranešimą apie pabėgėlių emigracijos perspektyvas. Jis nurodė, kad Belgija yra sutikusi priimti 20.000 išvietintųjų iš vokiečių stovyklų darbus ir anglų kasyklas. Didžioji Britanija atidarys savo sieną 1.500 išvietintųjų iš vokiečių ir austrų stovyklų. Prancūzija priims 50.000, Brazilija 1.000, o Venezuela ir Peru po 15.000. Argentina žada leisti įvažiuoti vienam tūkstančiui kroatų ir slovėnų pabėgėlių su šeimomis iš italų stovyklų. Taip pat Pietų Afrikos Sąjunga žada daugelį tūkstančių jugoslavų kaip darbo jėgą išleisti.

TRUMPAI

* Pasinaudodama JAV suteikta paskola, Vengrija nupirko Amerikoje 500 lokomotyvų, kurių 80 jau gauta ir iš dalies jau naudojama. (DPD)

* Turkijos prezidentas İnönü lankėsi Dardanelų srityje. Be to jis lankėsi Trakijos provincijoje ir žiūrėjo karinius įrengimus turkų-bulgarų ir turkų-graikų pasieniuose.

* Tuoju po komunistų partijos uždraudimo Brazilijoje, Sovietų s-gos atstovas išvyko iš Brazilijos „atostogauti“ (UP)

* Atstovų rūmų nutarimu radio programa „Amerikos balsas“ nuo liepos 1 d. nebebus transliuojama „nes numatomi pakeitimai.“ (Dena)

* JAV suteikė Suomijai 10 mil. dolerių paskolą atliekamam amerikiečių kariniam turtui pirkti. (Dena)

* Jugoslavijos vyriausybei pageidaujant, graikų karinis atašė iš Belgrado yra atsaukiamas. (N.d.F.)

* Šiuo metu JAV yra tyrinėjama 15.000 karo mokslinių projektų. Tiems tyrimams kasmet išleidžiama 500 milijonų dolerių. (UP)

* Prezidentas Trumanas spaudos atstovams pareiškė, kad jo vyriausybė ruošiasi pateikti kongresui įstatymo projektą dėl įsileidimo didesnio skaičiaus imigrantų. (Dena)

* Savo atsiminimų aprašymą Winstonas Churchillis parduovė amerikiečių žurnalams „Life“ ir „New York Times Magazine“ už vieną milijoną dolerių. Pirmasis tomas pasirodys 1948 m. pradžioje. (UP)

* Anglų karaliaus brolis, Gloucesterio hercogas atvyko į anglų zoną inspektuoti savo kariuomenės dalinių, kurių šefu jis yra. (Dena)

* Indijos vicekaralius lordas L. Mountbattonas atvyks į Londoną išdėstyti savo vyriausybei projektą apie D. Britanijos galutiną pasitraukimą iš Indijos. (Dena)

* Australijos izdo kancleris McFardet randasi pakeliami į Angliją. Jis vyksta aparti Anglijos skolos reikalus. Ta skola š. m. balandžio mėn. siekė 130 mil. sv. sterlingų. (DPD)

Į Belgiją jau išvyko 10.000 DP

Iki šiol iš Vokietijoje esančių, į Belgijos anglų kasyklas išvyko 10.000 DP.

Ramadieras imasi iniciatyvos

Paryžius. Prancūzijos ministeris pirmininkas Ramadieras perims vadovauti ir maitinimo ministeriją. Tą savo nusistatymą jis pranešė spaudos konferencijoje. Georges Rastelis lieka maisto produktų tiekimo komisaru. Prancūzų vyriausybė įsakė perimti valdžios žinion visus Paryžiaus apskrities malūnus, kurių darbininkai prieš kelias valandas buvo sustreikavę reikalaudami pakelti atlyginimą. Ramadieras pareiškė, kad jis yra nusistatęs, jei streikas ilgiau užsitęstų, pristatyti kareivius malūnuose prie darbo, nes duonos tiekimas sostinei esąs kritiskame būvyje. Po ministerio pirmininko pasitarimo su profesinių sąjungų, esančių komunistų įtakoje, atstovais, buvo paskelbta, jog profesinės sąjungos sutiko atlyginimo pakėlimo reikalavimus atidėti iki š. m. lipos mėn. 1 d.

Bordeaux (UP) Generolo de Gaulles kalbos Bordeaux mieste klausė 50.—60.000 žmonių. Jis agituoja už sudarymą prancūzų federalistinės unijos, į kurią įeitų ir visi kolonialiniai kraštai. Prancūzijos prezidentui turėtų būti suteiktos plačios vykdomosios galios teisės. Jis kritikuoja dabartinę parlamento ir senato struktūrą.

Jo pasiūlymams klausytojai pritarė. Girdėjosi šaukiant „valdią de Gaulle“. Baigus kalbą jam buvo keliamos ovacijos.

PATAISYMAS

Praejusiam numerį, žinutėje apie IRO buvo klaidingai parašyta, kad IRO pradės veikti nuo birželio 1 d., ištikrųjų turi būti nuo liepos 1 d. Red.

Vyriausybės krizė Italijoje

Rymas. Trijų partijų vyriausybės sistema pateko į rimtą krizę. Gegužės 13 d. po pusantros valandos užtrukusio nepaprasto ministerių kabineto posėdžio ministeris pirmininkas de Gasperi įteikė respublikos prezidentui de Nicola kabinetą atsistatydinimo aktą. Prezidentas atsiskakė atsistatydinimą priimti. Politiniuose sluoksniuose buvo kalbama, kad de Gasperi esąs pasiruošęs sudaryti naują, bet labiau praplėstą ministerių kabinetą. De Gasperi kreipėsi per radio į tautą kviesdamas prie solidarumo. Savo kalboje jis nužymėjo sunkumus dėl maisto, dėl žaliavų, dėl kuro ir dėl aprūpinimo darbininkų darbų. „Ka mes darysime rytoj, kai vieton Unrros mes prisieim į nepriklausomą ūkį?“ — klausė jis. Jis išreiškė viltį, kad Pasaulinis bankas suteiks Italijai paskolą. Bet tam esąs reikalingas kreditorių pasitikėjimas Italijai.

Krizėi išvengti krikščionių — demokratų ministrai su de Gasperi priešakyje siūlė praplėsti ministerių kabinetą, įsileidžiant daugiau partijų. De Gasperi išklė vyriausybės, paremtos tautine vienyste, obalsi. Tam priešininimo, atstovaujančios daugumą, komunistų ir socialistų partijos. Jie tvirtino, kad tik trijų partijų koalicija geriausiai atvaizduoja tautos valią, išreikštą 1946 m. birželio 2 d. rinkimuose. Jų nuomone, kitokia koalicija negalėtų gyvuoti. Kaip ypatingą priemonę jie siūlė priimti į kabinetą du ar tris ūkio srities žinovus.

Rymas. (Dena) Italijos liberalų lyderiui, Francesco Nitti, valstybės prezidentas de Nicola pavedė sudaryti Italijos vyriausybę. Nitti šį pasiūlymą daro priklausomą nuo pasitarimų su partijos vadais.

Jungtinių Tautų sesija pasibaigė

Vašingtonas. (Dena) JT nepaprastos sesijos politinė komisija pakartotinai atmetė 26 balsais prieš 18 balsų, 12 narių susilaikius nuo balsavimo, Sovietų s-gos, Indijos ir arabų valstybių papildomą pasiūlymą, kad Palestinos tyrimo komisija tučtuojau turi apsvarstyti Palestinos nepriklausomybės klausimą. Už šį pasiūlymą pasisakė Sovietų s-ga, visos arabų valstybės, Rytų Europos valstybių grupė, Indija, Persija ir Turkija. Atmetus taip vadinamą „nepriklausomybės“ pasiūlymą komisija priėmė, 44 balsais prieš 7 balsus, pasiūlymą, kad Palestinos tyrimo komisija turi pateikti JT visumos susirinkimui projektus, kurie tikėtų Palestinos klausimui išspręsti.

Sovietų s-gos pasiūlymas į Palestinos tyrimo komisiją priimti ir „penkis didžiulius“, buvo atmetas 26 balsais prieš 6 balsus, 21 nariui susilaikius nuo balsavimo.

Naujorkas. (Dena) Nepaprasta Jungtinių Tautų sesija Palestinos problemai spręsti gegužės 15 d. pasibaigė. Pilnatis susirinkimas 40 balsų priėmė politinės komisijos pasiūlytą Palestinos tyrimo komisijos sudėtį. Į tą komisiją įeina 11 narių, kurie Palestinos klausimu neutraliai laikosi, tie nariai yra: Australija, Guatemala, Indija, Jugoslavija, Kanada, Olandija, Persija, Peru, Svedija, Cekoslovakija ir Urugvajus. Taip pat ir komisijos darbo programa buvo priimta 40 balsų prieš 7 balsus, vienam susilaikius. Iki š. m. rugsėjo mėn. 1 d. komisija turi pateikti JT pilnatis susirinkimui pranešimą apie savo nuveiktus darbus ir pasiūlymus Palestinos klausimui spręsti. Tyrinėjama Palestinos problema, komisija turi ypatingai atsižvelgti į tikiybinius islamo, žydų ir krikščionių interesus. Komisija savo darbą pradės gegužės 26 d. Naujorke.

Ypatingu šios sesijos pasisekimu laikoma ta aplinkybė, kad visos penkos didžiosios valstybės balsavo už Palestinos tyrimo komisiją.

Prancūzijos socialistų partijos p-kas L. Blumas parlamente klausosi debatų laike vyriausybės krizės.

Ruoskime tautinio susikaupimo savaitę

Sio pasaulinio karo sukūryje ypatingai mums išdėmetinas birželio mėnuo. Mums atmintina 1940 m. birželio 15 diena, sekancių 1941 m. birželio 14—15 d. d., gi tuo pat metu birželio 22 d. per Lietuvą pradėjo risti vokiečių kariuomenės bangos į Rytus, ir mūsų kraštas, paplūdes krauju, pateko į kitų „išvauduotojų“ rankas, į okupaciją ir naikinimą; 1944 m. birželio 20 d. ties Vitebsku buvo pra laužtas frontas, ir tai buvo prologas į tiesoginį frontą, nusiaubimą ir naują mūsų gyvenimo tragedijos aktą.

Tad šiame baisiame pasaulio jėgų kristalizavimosi procese su birželiu sutapo hamletiska mūsų tautos dilema: būti ar nebūti.

Iki šiol mes neturėjome tinkamų sąlygų nei tėvynėje nei tremtyje pamintiems įvykiams išryškinti ir išanalizuoti. Be abejonės, kiekvienas mūsų turime sukūrę subjektyvį vaizdą apie okupacijų baisumus, nuostolius, žudynes, bet neturime objektyvaus vaizdo, pagrįsto pilnais duomenimis. Visai tikra, kad jis bus daug baisesnis, negu daugelis mūsų jį įsivaizduoja. Blogiausia, kad tas tautos skaidymo procesas nėra sustojęs, ir kada ir kuo jis baigsis, mes nežinome. O tai ir sukelia mums didžiausią rūpestį tautos likimui, sužadina norą į tuos skausmus įsijožinti, tragiška būseną suprasti, labiau suglausti mūsų gretas siekiant aukščiausio tautinio gėrio.

Kartu mes žinome, kad atkakliausi mūsų tautos amžinos ugnies kurstytojai visų pirma turime būti mes patys. Ypač mes, klajūnai prieš savo norą. Jei toji šventa liepsna tėvynėje bus nusmelkta, o mums, išbarstyti po psvietes, išblėstę pati — vargas mūsų tautai.

Savo charakterio išlaikymas, nuotaikos, tautinio jausmo gaivinimas, vilties ir pasiaukojimo žadinimas — šiandien mums yra labai aktualu. Čia, Europoje, didelėje masėje, tarp savųjų ar panašių į mus, dėl daugelio priežasčių mes nesijaučiame taip apieisti, vilties netekę. Bet kai išsibarstysime po visą pasaulį (o tas laikas, berods, jau visai netoli), mes pasijusime ir tautiniai ir moraliniai ne visai pasiruošę tiems uždaviniam, kurie yra mums skirti.

Atsižvelgiant į tai, drįstama kelti mintis padaryti tautinio susikaupimo savaitę. Tinkamiausias tam laikas, ant likimo svarstyklų pasvėręs mūsų tautos likimą — yra birželio 15—22 d.

Toji savaitė turėtų būti tarsi tautinės mūsų rekolekcijos. Jo metu mes turėtumėm giliau apžvelgti baisią šio karo meto žmonijos ir mūsų tragediją, turėtumėm visu rimtumu pasvarstyti okupacijų padarytus mūsų tautai biologinius, moralinius ir ekonominius nuostolius, susimąstyti ateitimi, aptarti laikysena ir organizacinius galimumus laikinoje emigracijoje, aptarti šiandieninę būklę, išskelti aiškėn nūdienės negeroves ir kt. Toji savaitė turėtų mums tautiniai sustiprinti, išryškinti ir paskatinti mūsų siekimus, sustarti tarpusavyje.

Tuo tikslu pradėdant birželio 15 d., per visą savaitę čia išskeltų minčių gairėse daromos paskaitos ir diskusijos. Paragintini visi lietuviai, kad kiekvienas išklaustų mažiausiai bent pusę visų paskaitų.

Tautinio susikaupimo savaitė (birželio 15 d.) pradėdama pamaldomis už mūsų tautos kankinius; aplankomi mirusiųjų lietuvių kapai; ir baigiama pamaldomis už Tėvynės Laisvę.

Tokios savaitės ruošimą pradėkime čia ir nusivežkime tą idėją visur, kur betektų pasaulyje mums prisiglausti. Tautinė nauda iš to bus didelė. Nagi

Rumunijos karalius gavo ordena

Vašingtonas. (DPD) Amerikiečių atstovas Rumunijoje Burtonas Y. Berry įteikė Rumunijos karaliui Mykolui I „Legion of Merit“ ordeną. Tas ordenas jam įteiktas už ypatingus nuopelnus kovojant prieš Hitlerį už sąjungininkų reikalus.

Tik kariniams reikalams

Vašingtonas. (Dena) Turkijos respublikos prezidentas Ismet İnönü pareiškė, jog paskola, kuri bus gauta iš Jungtinių Amerikos Valstybių, bus sunaudota išimtinai tik kariniams reikalams.

Vašingtonas. Oro pajėgų vadovybė praneša, kad už kelių dienų 100 skraidančių tvirtovių iš Floridos, Texas, New Mexico ir Arizonos bazių susitiks virš Naujorko simuliuodami oro puolimą.

Būsimoji Didžiosios Britanijos valdovė

Anglų karališkoji šeima, dabar seniai vazinėjusi po Pietų Afriką, buvo visur iškilmingai sutikta ir širdingai sveikinama. Sveikinamoms Pietų Afrikos tautoms entuziazmo netrūko labiausiai todėl, kad jie turėjo retos progos sutikti netik dabartinį britų imperijos valdovą, karalių Jurgį VI, bet ir būsimąją — princesę Elzbietą, kuri yra tikroji sosto paveldėtoja. Viso pasaulio laikraščiai buvo pilni tos kelionės aprašymų ir nuotraukų, pavaizduojančių kelionę net iki smulkmenų, o viso dėmesio centre visą laiką buvo princesė Elzbietė.

Pietų Afrikoje bebūnant jai suėjo dvidešimt vieni metai amžiaus ir kartu jos populiarumas dar labiau padidėjo. Apie ją kalbama ne tik Afrikoje, bet ir kitose dominijose, bei kolonijose, o taip pat ir visuose pasaulio kraštuose, nes visi įdomaujami jos jau natvė ir viskuo tuo, kas gali daryti jai įtakos, būsiant didžiausios pasaulio imperijos valdove.

Savo vaikystėje iki vienuolikos metų ji negyveno karališkuose rūmuose, bet paprastuose privačiuose namuose Piccadillyje ir Bruton gatvėje, kur gyvena dabartinis karalius ir karalienė kaip Yorko hercogas ir hercogienė, nes imperijos sostą buvo paveldėjęs Eduardas VIII, dabartinio karaliaus Jurgio VI brolis. Kaip žinome, žemiškoji meilė buvo kaltininkė to, kad Eduardas VIII turėjo atsisakyti nuo sosto, o Yorko hercogas netikėtai paveldėjo sosto. Todėl princesė Elzbietė yra pirmoji sosto paveldėtoja, kuri paveldės karūną išaugus laisvai už karališkųjų rūmų aplinkumos. Augdama ji žaidė laisvai su „kaimynų vaikais“ šiuo atveju su lordo Allendale sūnum ir dukterim. Todėl jau dabar ji pasižymi dideliu savistovumu, veiklumu ir atvirumu.

1945 m. gegužės 8 d. buvo paskelbtas paliaubos. Atvejų turėjais karališkoji šeima per ištisą dieną atėjo pasirodyti miniai iš Buckingham rūmų balkono. Londono gatvėse buvo nepaprastos šventės nuotaikos. Vakarop per užpakalines duris išėjo didi jaunos mergaitės, užmetusios šalikus ant galvos. Jie lydėję keli palydovai. Niekas į tai neatskreipė dėmesio, nes visų akys buvo nukreiptos į balkonų. Mergaitės įsimaisė į minią ir iki vidurnakčio prabuvo Londono gatvėse stebėdamos savo tautiečių pakilusias nuotaikas. Dar niekad iki šiol anglų sosto įpėdinė nesimaisė Londono besilinksminančiose miniose!

Princesė Elzbietė buvo mokinama namie.

Jai buvo parinkta mokytoja misė Marion Crawford, tuomet dar jauna — dvidešimties penkių metų — dama, kuri su pasižymėjimu baigė Edinburgh'o universitetą. Ji ir dabar tebėra su princese. Ir šiandieną jos tebėra geros draugės, o mokytojos patarimai yra visuomet gerai vertinami. Moksle princesė buvo gana gabi ir labai mėgo istoriją. Iš svetimų kalbų geriausiai moka prancūzų kalbą ir todėl gerai pažįsta savo kaimyninės tautos istoriją ir literatūrą. Kai ji 1945 m. per radio prancūziškai kalbėjo į išlaisvintus Belgijos vaikus, daugis manė, kad čia kalba tik ra prancūzė, o ne anglė. Dar prieš II-ji pasaulinį karą pradėjo mokytis ir vokiečių kalbą, o dabar jau studijuoja Goethe ir Schillerį. Kai paneles Crawford žinių nebeužteko, jai papildyti buvo pakviestas Henry K. Marten, dabartinis Eton aukšt. mokyklos rektorius.

Princesė labai mėgsta teatrą ir arklų lenktynes. Kai tik kelias arklų lenktynes pažūrėjo, ji tuojau panorė įsigyti grynakraujį lenktynių žirgėlį. Bet vien dėl tradicijų turėjo nuo to atsisakyti. Teatre ji būna dažnai ir viena. Sėdi ne kokiose ložėse, bet paprastai parteryje, dažniausiai ketvirtoje arba penktoje eilėje. Po vaidinimų ji dažnai užsuka į West-End restoraną užkąsti ir pasūkti. Soka mielai ir moderniuosius šokių — fokstratą, tango, rumbą — ir senuosius valsus ir tautinius škotų šokius.

Sulaukus vienuolikos metų amžiaus princesė pradėjo gauti karališkias pajamas po šešis tūkstančius svarų kasmet. Ta suma yra parlamentu skirta. Dabar, kada pasidarė pilnametė, pajamos išaugo iki penkiolikos tūkstančių svarų. Iš tų pinigų pirmiausiai yra apmokamos auklėjimo išlaidos, o likučius ji gali naudoti savo asmeniškoms smulkmenoms. Negana to, ji dar taupo. Kai 1939 m. nuėjęs į Pašto taupomųjų kasų centrą jį paprasė savo sąskaitos ištraukos, su pasididžiavimu savo palydovams ji konstatavo, kad jos sutauptų suma, iš 15 milijonų kitų taupytojų sąskaitų, nėra pati mažiausia, nes joje buvo įrašyta 30 svarų sutauptų. Jai mėgstant taip rodytis viešajam gyvenime, pasidare aktualus jos apsaugos klausimas. Jos apsaugai buvo paskirtas vienas viešosios policijos karininkas, o slaptoji policija — Scotland Yard — paskyrė irgi geriausią valdininką, kuris visuomet civiliai apsirengęs važiuojant greta šoferio sėdi. Savo asmeniškais patarnavimams turi mergaitę ir lokajų. Bet princesei didelių patarnavimų nereiki-

kia ji pati mėgsta namų ruošos darbus. Ji gyvena dalinai Buckinghamo rūmuose ir dalinai Windsorio pilyje. Mėgsta laisvę ir stengiasi nepriklausomai priiminti savo svečius. Buckinghamo rūmų, antrajame aukšte jai skirta eilė kambarių, kurių langai išėina į St James parką. Nors jos telefono numeris abonentų knygoje yra pažymėtas, niekas negali su ja tiesiogiai telefonu susijungti. Visi pasikalbėjimai eina per rūmų centrālę ir sujungimai daromi tik pagal sutartą slaptąžodį, todėl niekas nepageidautinas, nežinodamas slaptažodžio su ja nepasišnekės.

Kai princesė yra rūmuose pusryčius, pietus ir vakarienę paprastai ji valgo kartu su tėvais. Per oficialius priėmimus, kuriuos ruošia tėvai, jos dalyvavimas yra būtinas, nebent ji turėtų kitus svarbesnius visuomeninius įsipareigojimus, kurie galėtų ją nuo oficialumų atpalaiduoti. Šiaip gi, jos niekas nevaržo, ji gali valgyti kur jai patinka.

Madų jina nesivaiko. Rengiasi įvairiausiai. Mėgsta medžiagą geros rūšies ir priimtinos spalvos. Jos rūbų linijų išraiška laikosi vidurio: nesivaiko kiekvienos dienos madą ir nėra per daug atsilikus. Tamsiai mėlyna šviesiai žalia ir ryšiniai raudona yra jos mėgstamiausios spalvos. Daug kas mano, kad karalienė ir jos dukterys naudojasi papildomomis rūbų kortelėmis. Tai netiesa. Tiesa yra tas, kad princesė dažnai dėvi motinos perdirbtas sukneles.

Bet pati aktualiausias yra vedybų klausimas. Vieni suka sau galvas, kas bus tas laimingasis jos mylimasis. Jos tėvų vedybos buvo tikra meile pagrįstos. Šiandien pasaulis yra tiek sumoderninėjėjęs, kad nė kalbos

negali būti kam nors, net ir princesei, kad vedybos galėtų būti be tikros meilės primestos. Bet čia ją varžo įstatymai ir tradicijos. Pagal taip vadinamą „Bill of Rights“, kuris reguliuoja sosto paveldėjimą nuo 1689 metų, sostas yra neprieinamas asmenims, palaikantiems ryšius su Romos bažnyčios bendruomenė. Tolimesnį suvaržymą daro 1772 metų aktas, kuris sako: „joks jo Didenybės įpėdinis negali susituokti negavęs jo didenybės, jo paveldėtojų ir pasekėjų sutikimo“. Todėl šiuo atveju principai yra reikalingas paties karaliaus ir parlamentą nukreiptas sutikimas. Apart šiu apribojimų princesės niekas nevaržo: šiu vyru ją gali pasirinkti laisvai pagal savo širdies palinkimus. Nė tautybė, nė dideli kilmės pakilumai čia ypatingos reikšmės neturi. Jos motina, dabartinė karalienė Elzbietė, irgi yra paprasta „svietiškoji“. Tas, kuris turės garbės būti jos vyru, žengdamas ant sosto neįgys jokių teisių ir valdžią suvienytos karalystės, ir pačią imperiją ir dominijas. Pati princesė bus viešpataujanti karalienė, o jos vyru, greičiausiai, bus pripažinta karališkoji rangas.

Didžiosios Britanijos sosto pretendentams yra tradicija lankyti savo imperijos šalis. Kaip pirmajai, Pietų Afrikai tuo ši garbė. Kur ir kada princesė dabar keliaus, yra dar neaišku. Dabar, pagal senumą, turėtų Kanada iš eilės sekti. Bet karalius Jurgis VI savo pirmąją vizitą po žengimo ant sosto 1939 m. padarė Kanadai. Tat yra klausimas ar dabar princesė Elzbietė viena tenai keliaus, ar bus pasirinkta kita dominija, kur vėl visa karališkoji šeima lankysis.

Tai tik trumpas principes Elzbietės gyvenimo vaizdas. Kūki bėgant jos tėtis virš ištisa istorija.

Ir batus skolino

Pagal skolinimo — nuomavimo įstatymą Rusija gavo iš Jungtinių Amerikos Valstybių turtų už 11 milijardų dolerių. Apie 2 mil. dolerių Rusija Amerikai jau grąžino. Rusija gavo šitokių civilinio ūkio daiktų: 386.000 sunkvežimių, 30.000 motociklų, 8.000 traktorių, 2.000 lokomotyvų, 11.000 prekinųjų vagonų, 4.500.000 t maisto, 170.000.000 jardų medvilnės bei vilnonės medžiagos ir daugiau kaip 15.400.000 porų batų.

(N.Y. Times, W.)

Matė Bormann'ą?

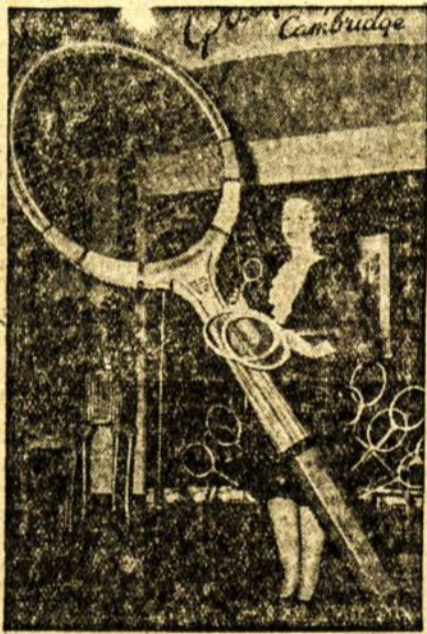
Joseph Keenan, buvęs jūrininkų unijos generalinis sekretorius, tvirtina, kad jis Sydney miesto gatvėje, Australijoje, matė Martiną Bormanną, dingusį Hitlerio pavaduotoją.

Keenan reporteriams pareiškė, kad jam teko su Bormannu susitikti Hamburge 1932 metais vienoje jūrininkų konferencijoje, kur Bormannas buvo nacių partijos delegatas.

Jis tvirtina, kad gatvėje matytas žmogus tikrai yra Bormannas. Tas žmogus buvęs su akiniais ir turėjęs portfelį po ranka. Jis lipo automobiliu. Keenan pašaukė jį vokiškai ir pasveikino, bet jis greitai įlipo į automobilį ir nuvažiavo.

Bormann dingo iš Berlyno 1945 m., kai rusų pajėgos jau buvo įsiveržusios į miestą. Jo likimas neišaiškintas. Vieni mano, kad jis žuvo Berlyne, kiti gi mano, kad jis kur nors slapstosi. Jis buvo teisiamas už akių Nuernberge karo nusikaltėlių teisme ir buvo nušautas pakarti.

(„Draugas“)

1947. V. 7 d. Londone ir Birminghame atidaryta pirmoji po karo pramonės paroda. Mūsų atvaizde didžiausia ir mažiausia teniso raketė.

„Kova dėl sunkiojo vandens“

Šiuo metu sukama filma, vaizduojanti vieną iš labiausiai paslaptingų ir tikrai reikšmingų antrojo pasaulinio karo kovų, — kovų dėl sunkiojo vandens. Svarbiausieji veikėjai yra asmenys, patys dalyvavę šioje kovoje, tai Jean Marinas, buvęs „Laisvosios Prancūzijos“ radio komentatorius Londone, Raoul Dautry, buvęs Prancūzijos ginklavimo ministeris, Frederic Joliot — Curie, atominės energijos tyrinėtojas ir jo asistentas L. Kowarski.

Kova prasideda 1940 m., kada sunkusis vanduo buvo laikomas vienintele priemone urano atomo skaldymui ir todėl būtinas atominų bombų gamybai.

Sunkusis vanduo — taip yra vadinamas todėl, kad jo vandenilio atomas yra dvigubai sunkesnis už paprastą vandenilio atomą — prasidedant karo veiksmams, didesniais kiekiais buvo gaunamas tikrai didžiuliam hidroelektriniame Rjukan fabrike, Norvegijos fjordų pašlaitėse, prie Telemarko.

Joliot — Curie, žinodamas sunkiojo vandens reikšmę atominės bombos tyrinėjimui, įtikino Prancūzijos vyriausybę imtis skubių priemonių, kad sunkiojo vandens atsarga Rjukan nepakliūtų priešniui ir rankas, bet būtų išsaugota alijantų daromiems tyrinėjimams. Bendradarbiaujant su tuometiniu Prancūzijos ginklavimo ministru, brangusis skystis buvo nupirktas iš Norvegijos vyriausybės ir atgabentas į Paryžių vieną mėnesį prieš vokiečių invaziją į Norvegiją. Iš viso jo buvo apie 165 litrai — praktiškai visa pasaulio atsarga.

To metni prancūzų tyrinėjimais buvo nutraukti, kai po trijų mėnesių buvo iš eilės užpuila Prancūzija. Prieš pat vokiečių įvykavimą į Paryžių, sunkusis vanduo buvo paslėptas į pietus, o vokiečiams toliau žyngiant į priekį, keliavo iš vieno miesto į kitą, kol galų gale, kelioms valandoms prieš vokiečius užimančias Bordeaux, L. Kowarskiui priėjus, buvo pasiūlyta į Angliją.

Po vokiečių invazijos į Norvegiją kovą perėmė Winston Churchillis ir grupė norvegų laisvės kovotojų, kurie buvo nuleisti parashutais prie Rjukan. Nors jie ir išspogdino fabriką, bet vokiečiai jį netrukus atstatė ir, kai po sėkmingų anglų, rusų ir amerikiečių lėktuvų bombardavimų jie ruošėsi fabriko įrengimus perkelti į Vokietiją, — norvegų laisvės kovotojai vėl stojo į kovą parodydami legendarinį heroiskumą, kuris bus atvaizduotas filme tuo metu darytomis nuotraukomis.

Spaudos atstovams L. Kowarskis dabar

pareiškė, kad vokiečiams būtų nepakakę vien tik sunkiojo vandens, kad pasigamintų atominę bombą. Jie nebuvo nei išradę plutono, nei suradę priemonės didesniais kiekiais atskirti lengvesnius urano izotopus nuo sunkesnių. Sunkusis vanduo, neturint šių abiejų atominų sprogstamų medžiagų būtų kaip detonatorius be dinamito. Betgi L. Kowarskis sutiko, kad jei vokiečiams būtų pavykę gauti pakankamą kiekį sunkiojo vandens, jie būtų pasitempę plutono tyrinėjimuose ir taip galėjo pasigaminti atominę bombą anksčiau už amerikiečius.

J. Svaistas

8

Rasau sau

Mudu irgi pasitinka perone jaunas augalotas vyras. Jis visas paskendęs ilguose plačiai sumestuose ir tarytum rankšluosčiu perjuostuose kailiniuose. Kalbėdamas plačiai praveria burną. Su kiekvienu jo žodžiu kamuoliais virsta tiršti balti garai. Vaizdžiai primena man smarkiai verdantį puodą. Antakiai, kailinų apikaklė, šiek tiek atsivėpusi ties nosim, stori nužerti šerkšnu. Tiek stori, kad sunku atpažinti plaukų spalvą.

Speigas švilinte švilina. Kelis kartus sugnyba man už nosies. Po šilto vagono bėmatant pajuntu visam kūne šaltą nemalonų drebjimą. Karakulinis mano paltais, palyginant su tais kaimiečio kailiniais, atrodo dabar toks elgetiškas ir mizernas, lyg našlaitis prašas išmaldos.

Už stotelės pastatų, erdviam kieme, nemaža vežimų laukia. Nusipenėję tvirtu sudėjimo arkliai nerimauja, garšiai prunkščia, energingai kojomis daužo. Visi jie — pražilė, su tokiomis pat barzdomis ir ūsais. Kelisti, fantastiški padarai. Atvykusieji skubiai renka savo vežimus ir, nieko nelaukdami, dumia visomis kryptimis. Toje galingoje šalčio ir šerkšno stichijoje pasijuntu visai bejėgė ir smarkiai pritrenkta. Ne tik šalčio, bet ir baimės šiurpuliai kaskart labiau mane nupurto.

Mes sustojam prie savo arklų. Platus, patogus pora pakinkytas važis. Aš ir Tonia gauname po šiltus plačius su didelėmis spikaklėmis kailinius. Man priėjo dar — stora vilnonė kaimiška skara. Po kojom ir ant kelių — vilko kailių apklotas. Įstvynoju į viską ir jaučiuosi, kaip Amundsenas, į šlaurės polių pasirengęs. Joks šaltis daugiau nebažsdamų manęs. Šlėjoje raminausi, kad jau temsta ir kad nieko nepažįstamų nesutiksiu. Antra vertus, nieks manęs nė už metro dabar nebepažintų. Net neįsivaizduoju, kaip aš atrodau. Tur būt, labai baisiai. Tik jaučiuosi, kad tapau didelis didelis suveltas kupstas, su dviem vos pastebimomis akim.

Arkliai, atpalaiduoti nuo ryšio, pasibimusė ir šuoliu patraukė iš

vietos. Aš riktėlėjau, staigiai nuvirsdama atbula. Pasirodė, visai bėj reikalo: aukšta važio atloša patikimai sulakė.

Langvai, sklandžiai čiuožia mūsų važis. Puikūs dideli arkliai.

Pasigerėtinai jaučiamas jų pajėgumas, ištermė ir net savotiška gyvulinė šiluma. Darnią risčia jie plėšia. Melodingai žvanga žvangalai. Kažkas svajinga, tolima, lyg pamiršta ir tuo pat metu — artima, sava. Pavažų smulkavimas, ritmiškas duslus kanopų pokšėjimas, ksilofoniški žvangalų garsai sudaro jaukią, nuotaikingą muziką. Mano sieloj irgi užgroja. Palengva viskas nurimsta, skaidrėja ir srovėna glostanti šiluma. Šitoksai važinėjimas man patinka. Dažnai svajonėse panūsdavau. Tyliai, be žodžių dėkoju dabar savo vyru. Jis gyvai šnekasi su vežėju. Teiraujasi apie visus pažįstamus ir dvaro ūkio reikalus.

Bėga, raitosi laukų kelias. Drauge sukruta ir mano sielos gėlmėse. Jos ekrane mirguliuoja praetis vaizdai, lyg atgal sukamasis kino filmas. Kažkur užkliuvo vienas siūlo galias, ir špakai, vynlojasi mano išgyvenimų kamuoly. Išskyla visokios valandos — malonios ir nemalonios. Tik šitie skaudieji momentai dabar nudilę, be žaizdų — ne tokie jautrūs ir sopami.

Geruoju prisimenu dabar Pėtį. Dažnai panašiai lėkdavom užmiestinius keliais, gusurų žirgų nežami. Visai kitokia būdavo nuotaika — judri, triukšminga. Ne kailiniai su vilkėna dengdavo nuo šalčio, bet karštas kraujas, degas veiduose ir visam kūne. Nors be galo skaudu, tačiau mielai atleisčiau Pėtį, jei tik jis susiprastum. Pirmoji pradėti nenoriu ir neguliu. Per dabar jau tikrai neturėjo tiesos taip pasmerkti. Ne tik Dievas, bet ir jis gerai žino, kokia gryna buvo jam mano širdis ir meilė. Gal kada nors ir susipras. Aš kentėsiu ir lauksiu.

Nors greitai važiuojam, bet kello galo vis dar nematyti. Arkliai dažniau muistais, garsiai supunkščia. Matyt, gerokai išlėję ir apvargę. Vis labiau temsta. Vienon masėn susilieja lauko plotai, miško siluetai ir reti vienkiemiai. Tiesiog bodulys ima varyti iš kantrybės. Aš neiškenčiu ir pal-

- Tonia, ar greit būsime?
- Už gero pusvalandžio
- A kiek gi beliko?

LIUDDAS DOVYDENAS

Urvo pelė ir jos vaikai

(Iš rinkinio „Gyveno kartą karalius“)

Ir išsikalbėjo abi, kaip smalsios ir visada rūpesčių pilnos motinos. Urvo šeiminiukė pasisakė turinti keturis vaikus, kurie išėję maisto ieškoti, o ji namuose likusi, žiemai atsargų paruošti.

— Ajai, kaimyne, kaip tu taip gali? Juos tyko kas nors pagauti, juos gali nužudyti! — stebėjosi stuobrio urvo pelė.

— Kaimynkėlė, juk buvom ir mudvi tokios, kaip mažai vaikai. Reikėjo suaugti, reikėjo išmokyti, reikėjo nebijoti, — pasmakrę kasydama atsakė antroji.

Taip mūsų pelė turėjo išbūti iki vakaro, kol atsitraukė suktoji medžiotoja lapė.

Trys pelė vaikai nuėjo savo keliu. Jie, ilgai laukę motinos ir nesulaukę, išėjo iš urvo. Diena buvo graži, saulės šviesa, prašioyusi pro lazdynų lapus, smeigė žolę, šaknį.

Ir šokinėjo, kaip maži kiškiukai trys pelės vaikai, būdami alkanai ir smalsūs, vis toliau nuo urvo klydo. Viskas juos viliojo, stebino. Pamatę ant šakos cirksiančią rusvai mėlyną paukštytę, sustojo visi trys ir galvas iškelė spoksojo į giedantį sparnuoti. Jiems tai labai patiko, todėl ir jie trys, atsisėdę ant savo uodegyčių, priešakinės kojas sunėrę kaip geri vaikučiai rankutes, ėmė cypauti — giedoti, net ausis kraipydami. Prasta buvo jų giesmė, bet jiems labai patiko giedoti taip, kaip jie giedojo.

Paukštytė purtelėjo ir dingo tarp lapų, gal nebeuorėdama klausytis peliukėčių giesmės. O trys vaikai dainininkai susižvalgę nustebę ir vienas iš jų pasakė: „Susigėdo, vargšė paukštytė, išgirdusi mūsų giesmę. — Ir visi trys labai linksmi nušikvatojo.“

Jie buvo patenkinti tokiu pirmu pasisekimu, tai susikibo savo presakinėmis kojytėmis ir, galvas atmetę, žingsniavo gilyn į mišką, žolę ir smilgas mindami. Eidami lazdyno pavėsyje išgirdo padangėje trėksėjimą. Visi trys sustojo, pasileido ir išsislapsė, kuris po lapu, kuris prie šaknies.

Baimėi aprimus, jie ėmė žvalgytis — kas ten dangų skaldo. Vienas iš jų pamatė ant lazdyno šakos po lapais pasislėpusį baisų žvėrį. O jau didelė uodega, o jau ausim stacioni ir akim plačiom!

— Koks tai žvėris? — vienas klausia.
— Neregėta, nematyta! — stebisi antras.
— Jeigu žvėris taip ilgai trėksinis, tai dangų sugriauš, — aimanavo trečias.

Baisus žvėris sėdėjo ant šakos, didelė uodega kuprą prisidengęs ir vis baisiai trėksino dantimis, net žemyn krūto didėles, rusvos šukės. Vienas pelės vaikas, tasai stacioni ausimis, išdriso žvėrį paklausti:

— Ką ten veiki, bausis dangaus kapotojau? Pliapt, — iskrito bausiam žvėriui ir žin kas iš gerkles ir vos nepataikė į galvą klausėju. Žvėris strikelėjo ant kitos šakos, matyt, ji labai nusigando, bet atsakė:

— Aš joks dangaus kapotojas, aš voveris. Riešutėlius skinu ir save vaišinu.

Toks bausaus žvėries atsakymas labai nudžiugino peliukščius ir jie garsiai nusikvatojo. Vienas, tas trumpauodegis, paklausė:

— Ar tu mus nepiausi?

— O ne, aš neturiu laiko, — greit atsakė voveris. Vienas iš peliukų stačiausiai, pa-

— Apie penktą kilometrą.
— Tiek daug! Na, o kiek gi pravėžiavom?
— Apie septyniolika.

A vėl nutylu. Aplinkui irgi tylu, nyku. Retkarčiais pokš... i šalčio gniaužomas pakelės stulpas ar medis. Kažkur toluoj pakl... džiškai suljoja šuo. Kur-ne-kur melancholiškai spinksi miglota žibaltinė lempos švieselė. Nuotaika žymiai imfa smuktį. Tik dabar realiai susivokiui, kad čia nėra elektros, nėra pakankamai galin-gos šviesos. Koks staigus nusivylimas. Kaip aš čia iškęsčius kelias švenčių dienas prie dvokiančios apžibėlės lempos!

XII.

Pagaliau dvaras. Dėkui Dievui! Pasibaigė vargų dalis. Įvažiuo-jam į platų aukštom tamsiom sienom koridorių. Matyt, aleja. Iš karto subli... auna ir atplumpsi trys didžiuliai šunes. Tonia pašaukia juos vardais ir sugėdina. Jie nutyla ir ramūs, kaip vėršeliai, seka paskum. Staiga priešais suliepsnoja akinantis šviesos burbulas. Zaviai nušvinta didžiuliu rūmų fasadas ir pusapvali aikštelė ties jais.

Elektros šviesa! Kokia staigmena! Lyg burtai, lyg vaikiška pa-saka. Aš apkvaišusi ir vis netikiu dar, kad čia tikrybė, o ne ha-luciacija po ilgo įtempto spoksojimo tamsumoje.

Subeldi durys — vidurinės ir iš galo. Sūkaudami, iš tolo svel-kindamiesi išbėga vyras ir moterys. Viena moteris ima mane už pečių ir veda į rūmų priėngį. Čia nudangsto man sunkųjį ke-ltonės apdarą. Vyras nešioja iš važio pirkinus ir krauna čia pat. Pasirodo, kad tai visokios ūkiškosios rekmenys ir Kalėdinės do-vanos-saukštesniajam personalui, darbininkams ir jų vaikams.

Praeinam erdvų puošnų vestibulį. Spragtelį jungtukai. Sužėri kambariuose modernios lempos, krikštolinės liustros. Visur ažuoli-nis parketas, centralinis šildymas, tropikinės gėlės, madiški pa-togūs baldai. Aš net užsimirštu, kad ne mieste esu.

Pasitikusiųjį mus žmonės kažkur dingo. Mudu pasiliekam vienį. Naudojuos proga nusiraminti dėl kelių spirginančių klausimų.

— Tonia, iš kur ta šviesa?

bandė atsikasti arti jo galvos nukritusio daik-to. Ak, tai būta gero, gardaus daikto! — riešuto branduolio.

Ir jie visi trys greit suvalgė branduolį. Įsidrąsinę jie paprašė voverę numesti dau-giau branduolių. Nors ir šykšti buvo voverė, bet ji numetė tris riešutus ir patiems liepė prasigrauzti lukšta.

Gerai užvalgę, nutarė grįžti namo, bet, o mėlynas dangau, jie neberado kelio į namus! Saulės spinduliai, kaip bailsūs kiškiukai, ka-žin kur nušoko, atvėso oras, lapai pasidarė tamsūs.

— Tai matai, bus naktis, — tarė vienas.
— Ir sutems, ir bus labai baisu, — aima-navo antras.

O mama laukia, — apgailestavo trečias. Klaidžiojo peliukai, šmikštinėjo po žoles, pernykščius lapus, tupinėjo ant uodegyčių, norėdami toliau regėti, bet namų nerado.

Išgirdo beržo viršūneje: Uuu, uuu.

Visi trys susimetė į krūvą — labai išsi-gando! Po valandėlės išdriso vienas pažvelgti į beržo šakas, bet tai dar labiau nugąs-dino — spoksojo į juos dvi žalsvos apskri-

Jis sporto gyvenimo

Sportinės veiklos keliai ir klystkeliai

Atsįžvelgiant į ne visada dėkingas sąlygas, šiandien tenka gerokai apkarpyti kritiškus pasisakymus dėl vienokių ar kitokių, kad ir sporto gyvenime, pastebėtų netikslumų. Sportinės kritikos balsas iki šiol, atrodo, buvo itin santūrus. Visad buvo stengtasi išskirti pacius šviesuosius momentus, rašyti apie sportinę jaunomenės entuziazmą ir pasišventimą, džiūgauti dėl kad ir paprastesnės pergalės. Ne be to, kad per visą tremtįje praleis-tą laiką mes galime ir turime kuo pasidžiaug-ti. Betgi nereikia užmiršti ir kitos pusės, ir kažin ar galėtumėm nuosirdžiai dėti ranką prie širdies — padaryta viskas, kas galima! Apie tai mes ir norėtumėm šiandien kad ir apgraišomis užsiminti.

Kai praėjais metais per Baltijos olimpi-nius žaidimus Augsburgėje susirinkę sporti-ninkai ir sporto darbuotojai išsivertė LT sporto ir fizinio auklėjimo organizacinį ko-mitetą, atrodo, improvizacijos laikai turėjo baigtis. Pavieniai sporto klubai ir sportini-kai, daugiau ar mažiau remiami įvairių or-ganizacinių veiksnių, iki to laiko, sakytumėm, partizaninėje sporto veikloje, atliko didžiulį dar-bus. Žinoma, pasitaikydavo ir netikslumų, bet bendroje išvadoje toji veikla buvo gana iš-pūdinga, naši ir ja galima vertai didžiulius. Pagaliau buvo išrinktas visų taip pasiges-tas sportinį gyvenimą tvarkąs organas ir ti-kėtasi, jog tolesnė veikla bus dar sekminges-nė, išėitų į platesnę vagą ir atliktų daug ne-atidėliotųjų darbų, kurie anksčiau skurdo, nes paskiri sporto klubai ar pavieniai asme-nys to atlikti negalėjo.

Atėję Dievui, LT sporto ir fizinio auklėji-mo komitetas gyvuoja jau aštuntas mėnuo ir būtų visai racionalu, jei būtų galima pakal-

tos akys. Vienas peliukštis, tas ilgaausis, taip persigando, kad ne nepajuto, kaip kojos ėmė nešti. Tuo metu dvi akys puolė žemyn ir vieną po kito suėdė du peliukščius. Tretytis kojų nuneštas po lapais, iškišo vieną akį ir matė kaip paukštis su didelėmis akimis su-lėsė jo du brolius.

Tik kitą dieną peliukštis surado savo na-mu, po eglės stuobriu. Rado ir motiną, dū-saujantią savo trijų vaikų. Kai peliukštis apsakė motinai, kas atsitiko su broliais, pe-lė sušuko:

— Pelėda, naktibalda pelėda juos pagrie-bė! — Ir motina apsiverkė, kaip ir daugelis motinų, nes ji labai mylėjo savo vaikus.

— Kad nors ne tokį geri būtų buvę, tai ne taip būtų gaila, — aimanavo motina.

— Kodėl jus, durneliai, nesislėpėte? — dū-savo motina. — Kai pamatėt pelėdą, tą vers taake, rei! slėptis.

— Kad mes nežinojom, o tavęs nebuvo... Matai mama, mes visada tik tave ir urvą tematėm, o kad yra riešutai ir dvi didelės akys, tai mes nežinojom — atsakė peliukštis.

— Kodėl aš ten nebuvau, kodėl? — apsi-šiuostydama ašaras, kažin kam skundėsi mo-tina. (Pabaiga)

LIETUVOS KONSULO ATSAKYMAS

Lietuvos konsulas Čikagoje P. Daudžvar-dis „Chicago Daily News“ dienraštyje gra-žiai atsakė į sovietų istoriko Eugenijaus Tar-les melus, paskelbtus tame laikraštyje 1946 m. gruodžio 30 d. išspausdintame jo straips-nyje, Tarle ten tvirtino, kad esą 1939 m. D. Britanijos Chamberlainas ir Prancūzijos Da-ladier prikabinę Lietuvos, Latvijos ir Esti-jos valdovus paskelbti savo kraštų neutrali-mą ir leisti Hitleriui pasiekti Leningradą ir kad šių kraštų gyventojai už tai išviję iš na-mų tuos savo valdovus. Ilgokame laike konsulas Daudžvardis svariais istorinių lak-tų argumentais įrodė visų Tarlės tezių me-lagingumą. (E)

Numerėlis Sibire

Nešeniai „Pravda“ užsipuošė Jean-Paul Sartre, apsauskama ji „įtartina asmenybė“, neturinti jokio moralo, „amerikičių agen-tu“, ir pan. J. P. Sartre yra visame pasauly-jė gerai žinomas ir šiuo metu prancūzais daugiausia įtakos darąs rašytojas ir filosofas. Nors jo skelbiama egzistencializmo filoso-fija yra gana kairi, tačiau visiška priešinga komunistui. „Pravdoje“ ji taip užsipuošiam Zaslavskui J. P. Sartre atsakė: „Norint at-sakyti duoti, reikia kad kas nors būtų kam atsakymas duodamas. Zaslavskas nėra kas nors. Laikiniai jis tėra „Pravdos“ vedamųjų rašytojas, o kai istorijos tekme nuo jo nuėi-suks, jis nebus niekas daugiau, kaip numerė-lis Sibire, ir visas pasaulis jį pamirs.“

apgyardinis susitvarkymas daugiau pareis nuo atskirų sporto klubų ir sporto darbuo-tų iniciatyvos. Reikia tikėtis, jog vienas pa-vyzdys užkrės ir kitas apgyardas ir taip pa-galiau bus prieita prie galutinio susitvarky-mo.

O pavienė iniciatyva bei ryžtingumas ir toliau tampa sportinę veiklą. Štai, per Sek-minės vietos sportininkų ir nesportininkų pas-tangomis ruošiamas bene pirmas tokios apim-ties sportinis įvykis tremtįje — aštuonių pa-jėgiausių pabaltiečių komandų krepšinio žai-dynės. Tokie parengimai mus džiugina ir stip-rina nuomone, kad sportinis jaunimas daug-ka sugeba ir neleidžia laiko tuščiomis. Žai-dynės surengti, tiesa, gali atskiri klubai, bet kas susirūpins kūno kultūros mokytojų lygio pakėlimu, kas efektingai susidoms praeig-lio paruošimu, paragins atkreipti dėmesį į lengvąjį atletiką ir į kitas dabar pamestinu-ko vietoje esančias gyvybines sporto šakas? Tokių skubiai tvarkytinų uždavinių gali-ma priskaityti labai daug ir kaip tik čia LT sporto ir fizinio auklėjimo komitetas galėtų turti svarų žodį. Kol kas tyla ir toji tyla ko-mitetui rašo tik minusus.

Yra dar vienas reikšmingas ir tam tikra prasme skaudus dalykas — mūsų krepšinio rinktinės išvykos į užsienį. Šis tas buvo be-uzsimezgą mūsų krepšinio atstovams pernai viesinti Zenevoje. Rudenį buvo galvota, kad naujai susikūrus LT sporto ir fizinio auklė-jimo komitetas šiam reikalui paavęs dalį sa-vo darbo. Siemet spaudoje skaitėme apie vie-ną kitą vizitą, vieną kitą laišką Ruzgiui, apie vieno komiteto nario dar kovo mėn. planuo-jama kelionę į Paryžių, bet tai kas susidarė nuomone, kad tai tik pigūs muilo burbulėliai liaudžiai linksminai. Tiesa, toks užsimojimas nėra lengvas ir dabartis kartais paklūta sun-kių ir staigių klūčių, bet grįžkime prie ra-šinio pradžioje paminėto sakinio ir ar gali-mė nuosirdžiai pasakyti — padaryta viskas, kas galima?

Latvių krepšinininkai gegužės mėn. išvyko į Prancūziją ir ten sėkmingai žaidžia All Stars Riga vardu. Nereikia atskinti, koks tai reikš-mingas momentas latvių ne tik krepšiniui, bet ir visai tautai. O mes? Pakalbam, pasta-tom mintyse prabangias smėlio pilsas ir iš-skirstom po savo kasdienybę. Latviai turi Strasbourg Vanagą, kuris žaidžia pirmaeil-lij Strasbourg futbolo vienuolikę — jie, kiek girdėti, daug padėjo tai latvių trenitinių iš-vykai po Prancūzijos krepšinio aikštes. Mes turime Paryžiuje Ruzgį, jis yra Prancūzijos vyrų ir moterų krepšinio rinktinų treneris ir vadovas ir mes ar išnaudojom visas sąly-gas, kad galėtumėm išvežti savo krepšinin-kuš į vakarus? Stovint artiau sportinio gy-venimo ir būnant gerai informuotam kad ir apie tariamus ar netariamus sunkumus, gali-ma kol kas rasti tik vieną atsakymą, ką ką panašaus ir mea culpa.

Gyvenimas nestovi vietoje. Senas ir nublan-kęs sakinyš, bet jį tenka kartais pakartoti. Laukiame, kad sportinis gyvenimas LT sporto ir fizinio auklėjimo organizacinio komite-to vadyboje vieną kartą įsukuš į darbingą kelią. Dar nėra taip blogai, kad tekty į viską moti ranka — tinkamai pasispaudus galima daug-ka atlikti ir kol kas tai vienintelė viltis; bet kas bus, jei ir šiai viltčiai teks užgęsti?

K. Cerklėnas

Aple sportą, prabėgoms

— Egipto krepšinio rinktinė, grįždama iš Europos pirmenybių Prahoje, viešėjo Pary-žiuje ir žaidė prieš Prancūziją. Po įdomios kovos prancūzai laimėjo 51—36. Tuo būdu, prancūzai bent dalinai atkūto ir įrodė, kad jie yra vieni iš pačių stipriausių vietnų. (Nukelta į 4 pusl.)

— Iš akumuliatorių.
— Kaip tai iš akumuliatorių?
— Labai paprastai. Vėjas prikrauna. Ryt pamatysi.
— O kaip mieste? Irgi iš vėjo?
— Ne. Ten iš kokso, anglių ar durpių.
— Nieko nesuprantu...

— Ir nereikia, Svarbiausia dabar: ar labai išalkusi? Kas pir-miausia: valgis ar išsimaudyti?

— Išsimaudyti?!
— Taip.
— Bet kame gi?
— Kur visada.
— Yra vonia?
— Keistas klausimas...

— Nors aš alkanas, kaip šunytis užmirštas, bet pirmiausia norių pamatyti vonią. Labai įdomu...

— Prašau!
— Vonios kambary tas pats skonis, ištaigingumas. Balta žvilganti koflinių plytelių vonia. Sienose storo stiklo veidrodžiai. Patogus praustuvas. Šiltas, šaltas vanduo. Taip panorau išsimaudyti, jog, rodos, pirmą kartą gyvenime tokį stebulidą matyčiau. Jei ne alkis, jau būčiau besipliūškenanti žvalsvam gaivinanti vandenį.

Vakarieniaujam tik mudu. Valgis iš virtuvės padavinėja kai-miška maloni moteris. Tonia vadina ją Petronėle. Po kelionės, kad sušiltumėm, atsiranda ant stalo simpatinga ropinukė ir skanus užkandžiai.

— Tonia, pasakyk gi tu man nors kartą, keno šis dvaras? Ka-me gi jo šeiminiukas?

— Kam klaus, jei matai.
— Tavo?! Kodėl ligi šiol man nieko nesakei?
— Aiškiai sakiau, kad tai bus Kalėdinė staigmena. Dabar įsi-tikinsi.

— Vadinasi, tu aristokratas, dvarininkas? O kur gi titulai, herbas? Kodėl aš nieko negirdžiu ir nematau?

(B. A.)

RETO PASIAUKOJIMO PAVYZDYS

AMERIKOS LIETUVŲ P. V. KERISIENĖ ISSIUNČIA KAS MĖNESĮ APIE 50 MAISTO SIUNTINIŲ IR ISROPINO 15 AFFIDAVITŲ

Dažnai lietuviai tremtiniai gauna iš Amerikos lietuvių maisto ir rūbų siuntinių, kurie jiems šiose sunkiose sąlygose yra be galo reikalingi. Siunčia giminės, pažįstami ir net visiškai nepažįstami. Ypatingai būna maloniai nustebinti tie, kurie gauna tokius nepažįstamųjų siuntinius. Čia prabyla tikras lietuviškas nuosirdumas, lietuviška širdis ir užuojauta tiems, kurie buvo išbloktai iš savo gimtojo krašto nežinomam likimui. Jie atanda supratinami pas tuos nepažįstamus užjūrio brolius, kurie neprasomi ir neraginami pasiunčia siuntinėlių. Kiek suprantamo džiaugsmo išgyvena toks lietuvis tremtinys, gavęs siuntinį iš nežinomojo siuntėjo?

O tokių yra! Štai Amerikos lietuvių V. Kerisienė kas mėnesį išsiunčia iki 50 siuntinių savo pažįstamiems ir nepažįstamiems lietuviams kas tik paprasčiau ar iš kur sužino adresą — jos gera širdis neatsisako padėti, nors jai tas sudaro didelio rūpesčio ir nemažą išlaidų. Ji atsisakytų negali.

P. V. Kerisienė su savo vyrų visą atliekamą laiką yra paaukoję tremtinių šelpimui ir jau išropino 15 affidavitų.

Šia reita vienos šeimos pagalbos akcija net susidomėjo JAV spauda ir vieno laikraščio „Brooklyn Daily Enterprise“ (1947.IV.23 d.) korespondentas, idėjas p. Kerisienės nuo-

trauką pašte su daugybe siuntinių, šitaip aprašo jos nenuilstamą darbą tremtinių šelpime: „Pereitais metais ponai Kerisai yra pasiuntę maisto ir aprangos išvietintiems lietuviams Vokietijoje ir Lenkijoje virš 1.500 dolerių vertės. Be to užpildę affidavitų, kurie laidos tam tikram skaičiui lietuvių emigruoti į USA.

Paskutinę savaitę vien pašto išlaidos siekė 50 dolerių. Papildomai prie aprangos daiktų, kurie daugumoje patios ponios pasiūti ar atnaujinti, gerasidė pora siunčia žymų kiekį mėsos iš savo ūkio.

Ponia V. Kerisienė atvyko į šią šalį 1932 m. ir todėl daug prisimena pašalumą. Jos vyras atvyko iš Lietuvos, nuo Suvalkų, prieš 53 metus. Atvykęs į Lietuvą 1932 m. susipažino ir vedė.

Siuntinių gavėjai ją dažnai vadina „Santa Claus“, o laiškus siunčia adresuotus „tetulei“. Šios poros meilė nesibaigia siunčiamomis dovanomis, jie čia irgi pasižymi vargšų šelpimu. Jie priklauso Montello Sv. Roko lietuvių parapijai ir yra aktyvūs Lietuvių Tautinio Komiteto nariai.

Daug nevitin patekusių lietuvių tremtinių su gilia pagarba mini šios kilnios širdies Amerikos lietuvių pasiaukojimą ir nenuilstamą darbą jų padėčiai pagerinti. (—)

Min. Skirpa airių spaudoje

Dublino, Airijų, dienraštis „Irish Independent“ vasario 12 d. išspausdino ilgą Kees van Hoek parašytą straipsnį apie dabartinių metų Dubline gyvenantį mūsų diplomata plk. Kazį Skirpą. Straipsnis pavadintas „Lietuvos valstybės vyras gyvena Dubline“ ir papuoštas plk. K. Skirpos atvaizdu, po kuriuo parašyta, kad tai pats žymiausias pabėgėlis Dubline. Jame nupasakotas nepaprastai įvairus ir nuotykingas Skirpos gyvenimas ir jo karjera. Paminėjęs Skirpos jaunystę, mokslo metus ir jo karinę karjerą, kaip pirmojo Lietuvos kariuomenės kūrėjo-savanorio ir vėliau generalinio štabo viršininko, po to gi karo attachės Berlyne ir Lietuvos pasiuntinio Varšuvoje ir Berlyne, autorius rašo:

„Kai 1941 m. vokiečių kariuomenė įsiveržė į sovietų okupuotus kraštus, lietuviai sukilo atgauti savo nepriklausomybę ir išrinko Skirpą ministru pirmininku. Bet naciai iš tikrųjų neturėjo noro išlaisvinti Lietuvą ir kai Lietuvos atstovas buvo atkaklus ir atsisakė duoti savo vardą vokiečių protektoratui; gestapas jį laikė namų arešte. O kai Lietuva atsisakė mobilizuoti armiją Vokietijai padėti, Skirpa buvo suimtas ir internuotas Drezeno viešbutyje, Godesberge, tame pačiame viešbutyje, kuriame 1938 m. Hitleris tarėsi su Chamberlainu. Tame viešbuty-

je, ant Reino kranto, Skirpa būdamas kartu su daugeliu kitų žymių asmenų, kurių tarpe buvo didesnioji Prancūzijos generalinio štabo karininkų dalis, o tarp civilių — generolo de Gaulle sesuo. Jų, viesbutis buvo apsupty aukšta vielių tvora, ir kaliniai tegalėdavo išeiti tik į mažą sodelį. Iš ten Skirpa buvo nugabentas į Riesengebirge sritį, su detų srityje, kur jį 1945 m. gegužės mėn. Karlsbade išlaisvino amerikiečių armija. Po to Skirpa pradėjo ieškoti savo šeimos — žmonos ir sūnaus, kurie turėjo būti kur nors Vokietijoje. Eisenhowerio štabe dirbęs buvęs Skirpos kolega Varšuvoje ambasadorius Bidd le pažadėjo jam amerikiečių pagalbą. Susiradęs šeimą, Skirpa praėjusią vasarą atvyko į Airiją, kur laukia dokumentų vykti į Ameriką.

Ekspremjeras turi puikią istoriją papasakoti ir jis pasakoja ją nepaprastai gerai. Jis pasakoja apie daugelį žymių žmonių, su kuriais jis turėjo reikalų ir kurie sveičiavo jį, apie interesus susikirtimus, apie pergalės svaigulį, kuris iškilo ir rutuliojosi prieš jo akis, apie visą tas klaidas, kuriose Europa skęsta. Dabar Skirpa yra užsiėmęs savo memuarų tvarkymu, kurių dalis pasirodys „Irish Independent“. (E)

Dar apie bado streiką

„New York Sun“ korespondentas Europoje Gault MacGowan, kuris ne be pirmą kartą labai objektyviai aprašo baltų DP gyvenimą, savo laikraštyje kovo 12 d. vėl išspausdino apie baltų studentų Heidelbergo kovo 10 d. bado streiką. Jis rašo:

„Baltijos valstybių tremtiniai protestuoja prieš galimą Maskvos konferencijos pripažinimą Lietuvos, Latvijos ir Estijos sovietų aneksijos ir greitai susilaukia kaštinosios ugnies iš sovietų kontroliuojamos spaudos

Aple sporta prabėgomis

(Atkelta iš 3 pusl.)

— Glasgove įvyko futbolo rungtynės Didžioji Britanija — likusioji Europa. Britai buvo itin puikios formos ir negailestingai supylė margą likusios Europos rinktinę 6—1 (4—1). Daugis likusios Europos žaidėjų apvyklė ir jų taktika nugalėti britus jų pačių ginklais visiškai nepavyko, nes jie, aišku, negalėjo britiškiau sužaisti už pačius britus. Gerai pasirodė vartininkas Da Rui (Prancūzija), kuris išgelbėjo vartus nuo didesnės pylos. Garbės įvartį įkrito vidurio puolikas Nordhal (Svedija), gražiai pasirodęs pirmam kėliny. Iš anglų nuostabios formos buvo nenuilstamas internacionalas Matthews, žaidęs desiniuoju sparniniu. Likusios Europos futbolas gavo skaudžią pamoką, o britai savo pirmavimą sutvirtino ir kai kieno abejojimus išblaskė šį kartą, atrodo, ilgesniam laikui.

— Šią vasarą Maskvoje sutarta pakartoti Europos krepšinio pirmenybių baigminį žaidimą SSSR — Čekoslovakija. Prahoje sovietai laimėjo 56—37.

— Tarpvalstybinėse futbolo rungtynėse Italija nugalėjo Vengriją 3—2 ir Čekoslovakija — Jugoslaviją 3—1. Pažymėtina čekoslovakų pergalė prieš paskutiniuosius metais taip stiprius jugoslavus.

— Ir šiemet Prancūzijos futbolo taurę laimėjo Lille vienuolikė. Pernai Lille baigėme nugalėjo Paryžiaus Red Star, o šiemet Strasbourg 2—0. Pernai Lille buvo pasipuošus ir meisterio vardu, bet šiemet dvigubos pergalės nesitiki, nors ir yra vienoj iš pirmaujančių pozicijų.

— Hamburge prie 40.000 žiūrovų Vokietijos sunkaus svorio bokso meisteris von Hoff trošam runde k. o. nugalėjo Grupe.

rusų zonoj ir iš Maskvos radijo. 100.000 baltų DP, kurie pabėgo į Vakarus, kai sovietų kariuomenė užėmė jų tėvynes, yra vadinami „ne vokiečių naciai, kurie bijo grįžti į savo kraštus“, o Unrros globojami studentai čia (Heidelberg) vadinami paskutinėmis intelektualinėmis Europos bėglių reakcijos liekanomis, jie kaip baltų baronai, jugoslavų četnikai, kovoję prieš Tito, ir Anderso armijos lenkai esą susijungę į demokratijos neapykantos frontą.

Pagal Unrros vadovybės pareiškimą, baltų studentų skaičius Heidelbergo universitete siekia 200 ir, prieš leidžiant jiems studijuoti, visi jie buvo JV karinių organų išskryninguoti. Man buvo pareiškta, kad „armijos skryningo sistema, ypač universitetų vyrukams, yra pakankamai kieta“.

Vykdydami Europos masto bado streiką, paskelbta, Latvijos, Lietuvos ir Estijos egziliinių vyriausybių Sveicarijoje, baltų DP Unrros stovyklose visoje amerikiečių zonoje vakar atsisakė nuo valgio ir Heidelbergo universiteto baltai pasinkavo visą dieną. Studentai pareiškė, kad streikas nukreiptas vien tik prieš jų tėvynės aneksiją, už kurią, jei tai būtų įvykdę naciai, jie būtų buvę nušauti, kaip už nusikaltimą prieš žmoniškumą. Pasinkavę baltų studentai pasiuntė manifestą į Sąjungininkų Kontrolinę Tarybą Berlyne protestuodami, kad Baltijos valstybėse ir kituose Rytų Europos kraštuose dar nėra realizuoti Atlanto Chartos principai, ir apeliuodami į „politinių ir dvasinių pasaulio vadų sąžines“.

Patyrinę baltų studentų kilmę, aš sužinojau, kad iš 200 jų 120 yra moterys ir kad nė vienas jų nėra barono vaikas, daugumas yra paprastų žmonių vaikai. Tarp mano klausinėtojų buvo sūnūs pradžios mokyklos mokytojų, žemų savivaldybės tarnautojų ir amatininkų. Vienas studentas yra lietuvis mešalo darbininko sūnus, gimęs Čikagoje. Visi jie nori grįžti namo, kai tik Baltijos valstybių suverenumas bus atstatytas. Vienas latvė, priminus jai kaltinimus, kad Unrros studentai yra žemiausios Europos reakcijos liekanos, pareiškė man: „Tai iš tikrųjų linksmas Vakar kaip tik laikiau egzaminus. Nors nieko nebuvau valgius, bet chemiją išlaikiau geriausiai. Aš džiaugiuosi tuo.“

Apie darbininkų sąjungas Anglijoje

Siuo metu išvykstantiems į Angliją lietuviams yra pravartu žinoti apie tenyksišias darbininkų sąjungas. Tuo reikalu, Anglijos lietuvių laikraštyje „Išviečių Draugas“, Londono lietuvių Tarybos sekretorius p. M. Bajorinas duoda sekančių paaiškinimų:

„Darbininkų sąjungos vadinasi Trade Union. Kiekviena darbo šaka turi savo uniją, kaip tai angliškai (Miners Union), transporto darbininkai (Transport and General Workers Union), žemės ūkio darbininkai ir p. Visos tos unijos turi vieną bendrą organą, vadinamą Trade Union Congress, galinga įstaiga, kuri prie dabartinės darbičių vyriausybės turi daug įtakos krašto valdyme. Yra dar ir taip vadinamų nepripažintų unijų, kurios nepriklauso prie Trade Union Congress, bet jų padėtis kasdien darosi sunkesnė.

Ne visi darbininkai yra organizuoti. Priklausymas unijai oficialiai yra laisvas, bet praktikoje darbininkai dažnai pasirinkimo nėra, jei jis nenori nustoti darbo. Jei kurį unijonė unijai visai neturi, tada žinoma darbininkas nenukentės dėl nepriklausymo unijai. Bet kur jį veikia, ten darbininkams beveik negalima nepriklausyti prie jų, nes kitaip unijonistai gali atsakyti dirbti su neunionistais, ir įmonės vadovybė bus priversta tokius darbininkus pašalinti. Vien dėl praktiškų sumetimų lietuviams yra patartina prisirašyti prie unijos. Kai kur nebus galima gauti darbo, jei darbininkas atsisakys įsirašyti.

Visi unijų nariai moka tam tikrą mokestį, o taip pat mokestį Darbo Partijai (Labour Party), kuri dabar valdo kraštą ir turi didelę daugumą parlamente. Nuo mokestis Darbo Partijai galima atsakyti (contract out), bet praktikoje tas gali būti sunku padaryti, ir lietuviams nevertėtų išsiskirti nuo kitų.

Kiekvienoj įmonėj unijos betarpišku vardu yra taip vadinamas Shop Steward, išrinktas pačių darbininkų. Jis atstovauja darbininkų reikalus tariantis su įmonės vadovybe.

„Closed Shop“ irgi yra terminas su kuriuo teks dažnai susidurti. Tas reiškia, kad toje įmonėje gali dirbti tik tie, kurie priklauso tai unijai, kuri reikalauja „Closed Shop“. Uni jai nepriklausantieji darbininkai privalo įsirašyti į uniją, priešingu atveju gali būti pa-

Įamzinamas nukankintų lietuvių atminimas

Netoli Čekoslovakijos sienos Weideno apylinkėse, kalnuotoje vietovėje yra mažas Flossenburgo miestelis, o prie jo 1938—45 m. laikotarpyje buvusi koncentracijos stovykla. Čia tik oficialiomis žiniomis per krematoriumo dumtraukį dūmais išėjo 18-kos įvairių tautybių 55.000 žmonių, jų tarpe 2.480 lietuvių.

Šiems nacizmo kankiniams pagerbti ir atminti buv. KZ stovykloje pradėta statyti koplyčia ir mauzoleumas. Sventinant koplyčios pamatus ir kėrtinį akmenį, pernai čia buvo didelės ir gražios iškilmės. Kankinių įamzinimui padaryti, išrinktas įvairių tremtyje esančių tautybių komitetas, kuris iš surinktų aukų vykdė visus statybos darbus. Tam paramą davė ir Bavarijos vokiečių civilinė valdžia, paskirdama 30 tūkstančių RM. Koplyčia statoma iš buvusių KZ stovyklos akmeninių sargybos bokštų.

Koplyčioje bus įruošta didžiulė stiklinė urna su nukankintųjų kaulais. Be to paminklams įrengti komitetas paruošė su kankinių palaikais gražias stiklines užspauduotas urnas su atitinkamais ir autentiškais dokumentais ir jas įteiks kiekvienai tautybei. Tas kankinių palaikų relikvijų tremtiniai galės parsivežti grįždami į tėvynes ir sudėti savo Sventovėse, muziejuose ar pan. vietose. Lietuvių kankinių palaikų urną priims Weideno L.T.B. Apyl. Komitetas.

Visi paminklai ir antkapiai statomi taip vadinamam „Mirties slėnyje“, prie krematoriumo. Lietuvių kankiniams antkapis pastatytas prie pat krematoriumo durų.

Visus paminklinius darbus jau metai kai vykdo vokiečių firma „Bauer“ ir darbai jau eina prie galo.

Paminklinis komitetas š. m. gegužės mėn. 25 d. ruošia didžiules iškilmes koplyčios ir mauzoleumo pašventinimui. Taip pat gegužės mėn. 25—27 d. čia šaukiamas tarptautinis kacetininkų suvažiavimas. Į iškilmes pakviesta Aukštoji Amerikiečių Karinė vado-

PAIESKOJIMAS

Kas žino apie Joną Malvicą, gim. 1921 IX. 3 d., dingusį 1942 m., prašome pranešti tėvam adresu: Biberach (Riss), Gymnasiumstr. 29, DP Camp 8, Zone Francais.

VĒLIUNISKŲ ZINIAI

Vienas tautietis iš Amerikos prašo atsiliepti vėliuoniskius, t. y. lietuvius iš Vėliuonos krašto. Vėliuoniskiai duokite apie save žinių šiuo adresu: Dillingen/D 13 b, Ludwig DP Center Litauisches Lager. Ot. Saulienė

skelbtas visuotinas streikas, kol unijos reikalavimai nebus patenkinti.

Darbininkų unijos turi gerų ir blogų pusių. Jos daug gero padarė praecityje, giunant darbininkų reikalus, išgaunant didesnę atlyginimą ir geresnes darbo sąlygas. Tas žinoma yra lengviau padaryti, kai visi darbininkai priklauso unijoms ir niekas nedaro konkurencijos. Dėl to unijos reikalauja anksčiau minėtos Closed Shop. Lietuviai ir kiti DP gaus čia Trade Union Rates, reiskia tokį pat atlyginimą ir sąlygas, kokias gauna angli darbininkai, kurie dirba panašų darbą.

Unijos gali turėti ir blogių pusių, kai jos įgauna per daug galybės, ir kada vyriausybė yra priversta patenkinti visus unijų reikalavimus, nežiūrint kokie jie bebūtų. Taip pavyzdžiui, unijos priešinos įvežimui DP į šį kraštą, nors darbininkų čia ir labai trūksta ir tas labai blogai atsiliepia į gamybą.

Nemažai ir komunistų įsikverbia į Trade Unions, ir lietuviams reikės turėti daug takto ir laikyti atviras akis, kad išlaikyti savo gerą vardą ir nekirinti kitų darbininkų.“ (vj)

Rasydami laiškus į Ameriką gerokai pagalvokime!

Siuo metu lietuviai tremtiniai siunčia daug laišku savo giminėms Amerikoje. Laiškuose pasakojama apie dabartinius tremtinių vargus, apie sunkią tėvynės padėtį okupacijų metu. Ne visiems tremtiniams yra žinoma, kad beveik nėra tokio dienraščio „Naujienos“ numerio, kuriame nebūtų išspausdinti tremtinių laišukai. Mat, Amerikoje lietuvių tarpe yra toks paprotys gautus laiškus paskelbti spaudoje. Laiškai laikraštyje talpinami ištiesai. Amerikos lietuvių besikaitydami laiškus iš Vokietijos konstatuoja faktą, kad padėtis Vokietijoje ne visų vienodai nupiešiama. Vieni rašo, kad gyvena labai gerai, o kiti padėtį atvaizduoja labai liūdnei. Todėl iš laišku Amerikos lietuviams susidaro ne vienodas tremtinių padėties vaizdas ir dėl to daugumas išgirde, kad gyvenama socialiai ir apsilvikius, tai suabejoja dėl paramos reikalingumo. Taip pat kai kas savo laiškuose nupiešia padėtį per daug subjektyviai. Į tai dėmesį jau atkreipė ir Amerikos lietuvių. Todėl rašantieji laiškus į Ameriką turi labai gerai laisKO turinį išstudijuoti, kad laiškuose piešiant dabartinę tremtinių padėtį, nebūtų prieštaraujančių minčių. (vj)

vybė, Aukštoji Bavarijos dvasiskija, Civil. Bavarijos valdžia su ministru pirmininku priešakyje, užsienio svečiai, visi kacetininkai, spaudos atstovai ir gausi visuomenė. Aukštiesiems svečiams, kacetininkams ir žurnalistams rezervuotos specialios vietos.

Daugelis Flossenburgo kacetininkų jau po išlaisvinimo, dėl nežmoniškio nusikankinimo, neatsilaikė ir mirė. Jiems jau ne KZ stovykloje, bet Flossenburgo miestelyje skirtos atskiros kapinės. Čia stovi apie 200 kryžių su mirusiojo pavarde, vardu ir mirimo data. Tarp gražiai išrikiuotų kryžių eilių yra ir dviejų lietuvių kapai: Jono Velickos, mirusio 1945. V. 5 ir Ernesto Mauricio, mirusio 1945. V. 20 d. Priešakyje kapinių statomas monumentalus akmenis paminklas su įrašu: „In Memoriam Consortes 1938—45“. Kapinių sienoje padarytos nišos, o jose yra atminimo lentos kiekvienai tautybei. L. E.-tas

ATSIŪSTA PAMINETI

Vokiečių kalbos vadovėlis, paruošė ir papildė mok. J. Paškevičius, išleido Br. V. A. P. Sulaičiai, 176 pusl. Kaina Rm. 12,—

Aidai, mėnesinis kultūros žurnalas. Redaktorius Kazys Bradūnas, leidėjas — Jonas Sakevičius. Nr. 1 „Daug straipsnių kultūros ir literatūros klausimais ir iliustracijų.“

MINTIS

„The Thought“ Lithuanian Newspaper Licensed by Military Government * Editor — in — Chief and licensee: J. Vasaitis *Printed by Druckerei u. Verlags-gesellschaft e.G.m.b.H., Memmingen.

Vyr. Redaktorius — leidėjas J. Vasaitis. Redaktorai Henr. Zemelis ir Vl. Balys. Karo valdžios leista * Laikraštis išeina pirmadieniai, trečiadieniai ir penktadieniai * Prenumerata mėn. Rm. 10,—, atskiras Nr. 0,80 Rm. * Ein. sąskaita: Volksbank Memmingen e.G.m.b.H. Nr. 9149 ir Postscheckkonto München 14 210.

Adresas: „Mintis“, (13b) Memmingen, Schranneplatz 6, Laškams: Memmingen, Postfach 110.

Redakcija nesunaudotų rankraščių nesaugo. * Honoraras mokamas tik nuolatiniams bendradarbiams iš anksto susitarus * Pirmami skelbimai, tik iš anksto už juos apmokėjus. * Skelbimai iki 10 petito eilučių Rm. 20.—, toliau už kiekvieną eilutę po Rm. 1,50. * Redakcija ir administracijos kalbamos valandos kasdien, išskyrus šventadienius, 9—12 val. ir 14—17 val. * Red. ir administracijos telef. Nr. 2677.